

sagt i Landstingets Adresse, saa var det Folkethinget magtpaaliggende at vise, at denne Forordning ingenstunde var fremsat fra dets Side. Finantsudvalgets Ordfører, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), nedlagde saaledes i Januar 1874 en bestemt Indsigelse mod denne Forklaring af Folkethingets Udtalelse, og Folkethinget selv har ved en Beslutning af 24de Juni 1876 udtalt sin Anskuelse, saa at enhver Tvivl om den maatte ophøre, ligesom dets Ordfører, det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holtstein), samtidig fremhævede, at Regjeringen nødvendigvis maatte nyde Tillid i begge Thing. Jeg skal ikke nærmere komme ind paa disse Udtalelser, de have allerede tidligere været fremhævede her, men ligeoverfor de idelige Gjentagelser fra Regjeringens Side er det dog nødvendigt atter at minde derom. Det er ikke blot i Udtalelser her i Thinget, at Ministeriet gjør sig skyldigt i denne Misforstaaelse af Folkethingets Krav; den kommer endog frem i den høitideligste Form, i allerunderdanigste Forestillinger til Hans Majestæt Kongen. Efter en saadan Misforstaaelse fra Ministeriets Side af Folkethingets Krav kan man ikke undre sig over, at det gjentagne Gange har maattet erfare, at det ikke var muligt for det at komme til en Forstaaelse med dette Thing. Ministeriet har i Kongens Navn udtalt for Belgerne, at det ikke med Nytte kunde fortsætte Forhandlingerne med dette Thing, at dette ikke har Gode og Billie til at forhandle med det og saa fremdeles, men desuagtet har det, faaet dette Things Medlemmer tilbage igjen med en forstærket Modstandskraft, og desuagtet er det blevet siddeude paa sin Plads. Det er nu Ministeriets Opfattelse af Grundloven; men der vil næppe være ret Mange, der staa udenfor Striden, som skulle kunne læse Grundloven paa den Maade. Under saadanne Forhold kan man dog virkelig ikke undre sig over, at dette Things Medlemmer finde det umuligt, at der kan komme Noget ud af fortsatte Forhandlinger, men at Alt maa stagnere, visne, staa stille, eller hvilket Udtryk man vil bruge. Det har jo ogsaa viist sig, at Ministeriet kan hjælpe sig uden Folkethinget og kan sætte saadanne Ting igjennem, som idetmindste efter Folkethingets Mening ere forbudte i Grundloven eller i særilige Love, uagtet Ingen hidtil har anset det for foreneligt med dem. Selv det ærede Medlem fra Randers (N. B. Jensen) omtalte jo forleden Dag, at det var naturligt, at Ministerne, naar de ikke kunde faae deres Billie gennemført her i Thinget ved Hjælp af Loven, da søgte at fortolke sig dertil uden Loven, ja endogsaa imod den. Jeg skal tillade

mig at anføre et Exempel fra den nyeste Tid paa, hvorledes Ministeriet saaledes gaar udenfor Loven; ja endog — jeg kan ikke se rettere — imod Loven. Vi erindre Alle, hvorledes vi i den sidste Samling forhandlede et Lovforslag af den ærede Kultusminister om en Omordning af det lærde Skolevæsen. Den ærede Minister vilde blandt Andet ogsaa have, at der i den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling efter Udgangen af 4de Klasse skulde kunne undervises i Latin, og at der omvendt i den sproglig-historiske Afdeling skulde kunde undervises i Mathematik udover den Grændse, som hidtil var sat ved fjerde Klasses Afgangs-examen. Den ærede Minister havde iforveien saavel i et Cirkulære af 13de Oktober som i Anmærkningerne til det Lovforslag, han forelagde her sidst i Januar, udtrykkelig erkjendt, at det var Bestemmelser, han ikke kunde træffe uden ved en Forandring i Lovgivningen, og da den ærede Minister i Slutningen af Samlingen saae, at han ikke kunde faae denne Lov gennemført her i Thinget, erklærede han, at han vilde se at hjælpe sig ved at udfæde en kongelig Anordning. Dette har han gjort, og han har ledsaget den med en nærmere Forklaring, men der var vist Ingen, som ventede, at han derved skulde ville gennemføre noget af de Punkter, han selv havde været med til udtrykkelig at erklære ikke kunde ske uden Forandring ad Lovgivningsveien, og hvortil han derfor ogsaa havde søgt Lovgivningsmagtens Billigelse. Men desuagtet er det sket. Ved et Cirkulære af 21de Juni dette Aar har han bestemt, at der skal undervises i Latin og tildels i græske Antikviteter i den mathematiske Afdeling udover fjerde Klasses Hovedexamen og ligeledes i Mathematik i den sproglig-historiske Afdeling udover fjerde Klasses Hovedexamen. At han under saadanne Forhold skulde gaa hen og ændre de Overgreb, som ere skete af tidligere Ministre, saavel med Hensyn til latinisk Stil som med Hensyn til Religionens Indførelse i de sidste Klasser, kan man naturligvis ikke vente. Men det maa siges, at hidtil har der ikke været nogen Minister, som har indført Noget, der bryder med den gjældende Skolelov, efterat han selv har erkjendt, at det vilde være et saadant Brud, og at det derfor kun burde ske gjennem Lovgivningsmagten. Jeg idetmindste kan ikke forstaa denne Skrivelser Forhold til Skoleloven og til Ministerens tidligere Udtalelser paa anden Maade. Men, som sagt, dette er ikke noget Gneftaaende, det er kun et Led i det hele System, i det System, som gaar ud paa, at man skal vise, at et Ministerium kan blive siddeude uden Hensyn til, hvad Folkethinget dømmer derom, at et Ministerium ikke som i 1870